

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

Του κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ο ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ

ΑΠΕΚΟΤΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥ

Πῶς τὸν ἐπισκέφη ὁ Κορῦλλος.— Πῶς ἀντικατέστησαν τὰ παληοσάνιδα μὲ κρεββάτι.— Ἡ ἀναρθρία.—
Ὁ θάνατός του.— Ὁ Μεγαλόσταυρος.— Ὁ τάφος του.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προϋμένου καὶ τέλος)

Ὁ Γαβριηλίδης ἐκίνησε τὴν σιγαλὴν ἐδιάβαζε ἕνα ἀγγλικὸ βιβλίον. Χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ στὴν ἐρώτησίν του, τοῦ εἶπε δειχοντάς του, τὸ βιβλίον.

— Μπορεῖς νὰ γράψῃς ἕνα τέτοιο ἔργον ;

— Ὁχι.

— Ἐ τότε ἀφῆσέ με νὰ τὸ διαβάσω !

Καὶ ὁ λογογράφος ἔφυγε.

Γνώμες λοιπὸν ἐδόθησαν καὶ τρόποι ἐπροτάθησαν, πῶς νὰ τοῦ στείλουνε γιατρό. Ὁ Βενιζέλος πρότεινε τὸν Κορῦλλο, καθηγητὴ τῆς Ὑ Πανεπιστημίου. Ἄφου ὅλα τὰ μῆσα ἀπέτυχαν, ἐκάλεσαν διὰ τοῦ Ρέπουλη, τὸν Λύτρο.

— Εἶνε ἀνάγκη νὰ τὸν ἰθὴ καὶ κανέναν γιατρό, τοῦ εἶπαν, δικός μας.

Ὁ Λύτρος τὸ ἔφερεν ἀπὸ δῶ, τὸ ἔφερεν ἀπὸ κεῖ, τοῦ εἶπεν ὅτι «νέοι θαυμασταὶ» τὸν ζητᾶνε νὰ τὸν δοῦν:

— Ποιοί.

— Ὁ Τάδες, ὁ Δεῖνας, ὁ Κορῦλλος !

— Κανέναν, κανέναν, κανέναν, ἦταν ἡ ἀπάντησις.

Ἐπέστρεψεν ὁ Λύτρος γιὰ νὰ καταθέσῃ τὴν ἐντολήν.

— Ἐχει ψύχασον, τοὺς εἶπε, μὲ τὸν Χριστομάνο.

— Καὶ διὰ τῆς βίας ἀκόμη, πρέπει ὁ Κορῦλλος νὰ τὸν ἰθὴ, ἦταν ἡ ἀπάντησις τῆς Κυβερνήσεως.

Πῆρε, λοιπὸν κ' ὁ Λύτρος μιά μερὰ τὸν Κορῦλλο καὶ πῆγαν στὴν « Ἀκρόπολι ».

— Μὴ μ' ἐξευτελίσης, τοῦ εἶπεν ὁ Κορῦλλος.

— Θὰ μοῦμει ἔτσι χωρὶς νὰ πάρουμε τὴν ἀδεία, τοῦ εἶπε. Ἄν σὲ δεχθῇ ἔχει καλῶς. Ἄν δὲ σὲ δεχθῇ κ' ἂν σὲ διώξῃ, δὲν εἶνε καὶ καμμιὰ ντροπή. Γαβριηλίδης εἶνε.

— Τὸν ἀφίνει ὁ Λύτρος, ἀπ' ἔξω μιά στιγμὴ καὶ μπαίνει μέσα.

— Εἶπα τοῦ Κορῦλλου καὶ ἦρθε, τοῦ εἶπε. Κοινοῦδὸς τοῦ Βουργαλοῦμῃ εἶνε. Εἶναι ἀπ' ἔξω καὶ περιμένει κοτζάμ καθηγητῆς.

— Βρε νὰ σὲ πᾶρῃ ὁ διάβολος, τί ἐκάμας ! τοῦ ἀπήνησαν ὁ Γαβριηλίδης.

— Γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, κύριε Διευθυντά, νὰ μὴ μ' ἐξευτελίσης !

Ὁ Γαβριηλίδης στενοχωρήθηκε γιὰ μιά στιγμὴ.

— Καλὰ, ἀς ἔρθει, εἶπε.

Ὁ Κορῦλλος μπῆκεν ὡς ἐπισκέπτης καὶ ἔφυγεν ὡς ἰατρός. Διπλωματικώτατα κατώρθωσε νὰ ἐξετάσῃ τὸν Γαβριηλίδη.

— Δυστυχῶς, εἶνε ἀλήθεια, εἶπε στὸν Βενιζέλο. Πρόκειται περὶ καρκίνου. Μετὰ δύο μῆνας θ' ἀρχίσουν εἰς φορικτοὶ πόνοι καὶ θὰ ἔλθῃ ὁ θάνατος...

Ἀπεφάσισαν τότε γιὰ νὰ ἀνακουφιθῇ λίγο ἐπὶ τοὺς πόνους, νὰ τὸν στείλουν νὰ κάμῃ ἡλεκτροισμούς. Ἐπειδὴ δὲν μοροῦσε «νὰ σταθῇ στὰ πόδια του», ὁ Βουργαλοῦμῃ, Ἰππουργὸς ὧν τότε, τοῦ ἔστειλε τὸ αὐτοκίνητον τοῦ Ἰππουργεῖου, γιὰ νὰ τὸν μεταφέρει. Ὁ Λύτρος, ὁ ὅποιος τὸν συνάδευε, τοῦ τὸ παρουσίαζε γιὰ ἰδιωτικόν.

Ὁς ποῦ μιά μερὰ, ὁ Γαβριηλίδης τὸ κατάλαβε καὶ δὲν τὸ ἐδέχθη πλέον...

Εἶπαμε ὅτι κατέκειτο ἀπάνω σὲ τρία σανίδια μὲ δυὸ κάσες πετρελαίου.

Ὁ Λύτρος ἐξήτασε ἀπὸ δῶ, ἐξήτασε ἀπὸ κεῖ, εἶδεν ὅτι δὲν ὑπῆρχον χρήματα γιὰ ν' ἀγορασθῇ κανένα κρεββάτι. Ἀποφάσισε νὰ τοῦ προμηθεύσῃ ἕνα, ἀλλὰ πῶς θὰ τὸν ἔκανε νὰ τὸ δεχθῇ, χωρὶς νὰ τὸ ἀγοράσῃ.

Μπαίνει σιτὴν κάμαρά του μιά μερὰ, καὶ τοῦ λέγει:

— Μὰ τί δὲν ἔχεις κρεββάτι ;

— Ὁχι.

— Ποῦ κοιμάσαι ;

— Δὲν βλέπεις. Σὲ κάσες πετρελαίου.

— Ἐρεῖς ἦρθεν ἕνας Πατρινὸς καὶ ἀνοίγει εἰς τὴν Ἀθήνα μαγαζὶ καὶ θέλει τὰ τοῦ κάνουμε ρεκλάμα.

— Νὰ τοῦ κάνουμε.

— Νὰ πάρουμε ἕνα κρεββάτι ἀπὸ αὐτόν.

— Δὲν ἔχω νὰ πληρώσω.

— Τὸ πέρνουμε ἀντὶ ρεκλαμῶν.

Ὁ Γαβριηλίδης δέχτηκε.

Σὲ μιά ὄρα ὁ Λύτρος, τοῦ ἀγόρασαν ἕνα κρεββάτι καὶ τὸ ἔφεραν.

Πέρασαν δύο τρεῖς ἡμέρες, ὁ Γαβριηλίδης παρακολουθῶντας τὴν « Ἀκρόπολι » εἶδεν ὅτι δὲν ἐδημοσιεύετο καμμιὰ ρεκλάμα.

— Ἐλα δὴ τοῦ λέγει, γιὰτί δὲν ἐδημοσιεύθηκεν ἡ ρεκλάμα ;

Ὁ Λύτρος, γιὰ νὰ γλυτώσῃ, ἀναγκάσθηκε νὰ δημοσιεύσῃ ψεύτικη ρεκλάμα, ἀνυπαρκτοῦ Πατρινοῦ, ποῦ ἀνοίξε μαγαζὶ τὸ ὅποιον... δὲν τὸ εἶδε ποτέ ἡ Ἀθήνα.

Λίγες μέρες πρὸ τοῦ θανάτου του, ἔπαυσε πλέον νὰ γράφῃ ἀρθρα.

— « Ἀναρθρία » σήμερα, ἔλεγεν μὲ κάποιον πόνον εἰς τὸν Λύτρον.

— Δὲν ἔχεις τίποτε, θὰ περᾶσῃ, τοῦ ἀπήνησαν ἐκεῖνος.

— Ἄ ! ἂν ἐξαρτᾶτο ἀπὸ σένα, θὰ ἐγένετο !

Ὅταν κατέπεσε πλέον ἐντελῶς, ἐκτὸς τοῦ τακτικοῦ του ἱατροῦ τοῦ Χριστομάνου, τὸν εἶδαν καὶ ἄλλοι. Καὶ πάλιν ὁ Κορῦλλος, ὁ Γερούλανος, ὁ Ζαίμης.

Ὁ Ζαίμης μάλιστα ἐρώτησεν ἂν ὁ Γαβριηλίδης ἔτρωγεν ὀμά μαρούλια.

— Σὰν πεινασμένο θηρίον, τοῦ ἀπήνησαν.

— Ἐρχομαὶ νὰ πιστεύσω, εἶπεν τότε ὁ ἱατρός, ὅτι ἡ θεωρία ἐνὸς Γερμανοῦ φυσιοδίφου περὶ καρκίνου, εἶνε ἀληθής. Ὅτι ὁ καρκίνος εἶνε μικρόβιον καὶ ἐμφωλεῖται εἰς τὰ ὀμά λάχανα καὶ ἰδιῶς στὰ μαρούλια.

Ἐνα δαιλιτὸ ὁ Γαβριηλίδης πέθανε.

Τὴν ἄλλην ἡμέραν, καθὼς ἐψάλλετο ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία εἰς τὸν Ἅγιον Γεώργιον τὸν Καρύτη, ἡ Κυβερνήσις τοῦ ἀπένευσε τὸν Μεγαλόσταυρον καὶ ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως τὸν ἐναπέθεσεν ἐπάνω εἰς τὸ λείψανόν του μέσα εἰς τὸν ναόν.

Ἄξιός ὁ μισθός της !...

Ἄφου σὲ ὀλην τὴν ζωὴν του, τὸν ἐφόρτωσαν τὸν σταυρὸ τοῦ μαρτυρίου του, Ἑλληνολαός καὶ Ἑλληνοκράτος, ὅλος ὁ ἔμπος τῶν τῶν Ἑλληνοφάνων, ποῦ ἀτοτελοῦσε τὸ Ἑλληνοκινεὶν βασιλείον, εἶδαν μετὰ τὸν θάνατόν του, ὅτι ζήτε νὰ τὸν τιμῆσουν...

Μπράβο τοὺς !...

Ἐνας μαύρος τάφος στὸ νεκροταφεῖο ἔλασεν γιὰ νὰ τὸν καταπιῇ γιὰ πάντα.

Ὁ Σπύρος ὁ Ματσούκας προηγήθη τῆς πομπῆς, τὸν ἐγένεμνος χλωρὰ, νωπὰ λουλούδια.

Μέσα στὰ λουλούδια ἐκεῖνα κατεδύθη τὸ νεκροφόρο φέρετρο... Οἱ Ἕλληνες ἠσύχασαν. Ὁ « προδότης », ὁ « πουλημένος » δὲν ὑπάρχει περὶ. Πῆρε τὸ δρόμον ποῦ πῆρε ὁ Τρικούπης, ὁ Καποδιστριας καὶ ὁποιος ἄλλος θέλησε νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν καταραμένη αὐτὴ χερά...

Ὅταν ἔπειτα ἀπὸ δυὸ χρόνια πῆγα νὰ ἰδῶ τὸν τάφον σου, γιὰτί σὴν κηδεῖα του δὲν ἦμουν στὴν Ἀθήνα, κανεὶς δὲν εἴξερε νὰ μὲ πληροφορήσῃ ποῦ τὸν ἔθαψαν.

— Τοῦ Μπακατσούλα, τοῦ Μπακάλη τὸν τάφον, μὴν τὸν ζερετε ;

ῶντῃς ὁ σύντροφός μου.

— Καὶ βέβαια τὸν ζέρομε !

Καὶ ὅλοι τρέξαν γιὰ νὰ μᾶς τὸν δείξουν.

— Νὰ σὰς... παληανθρώποι Ἕλληνες ! ἀνέκοζεν ἐκεῖνος, ἀνοίγων τὴν καλάμη του καὶ παρασημοφορῶν τοὺς πάντας.

Ἐνας πτωχός, ἐπαίτης τοῦ νεκροταφείου ὑποθέτω, μᾶς ἐφώνησε :

— Ἐγὼ τὸν ζέρω ! Ἐλάτε νὰ τὸν δῆτε.

Ἐνας μαρμάρινος σταυρὸς γράφει τὸ ὄνομά του κ' ἕνα φτωχὸ λουλουδάκι, ὠχρὸ, κόκκινον, ὡσὰν τὸ πρόσωπό του, ἕνα λιχρὸ γεράνι, ἀνθίζε στῆς κεφαλῆς τὸ μέρος.

— Γιὰ τὸ Γαβριηλίδη, εἶπεν ὁ σύντροφός μου, ἐνάν ἄλλον τάφον ἦθελα. Ἐνα μεγάλο μαρμαρένιον καλαμάρι καὶ μιά πέννα γιγαντιαία νὰ μπήγεται βαθεῖα στὴ γῆ, σὰν θυρωμένη λόγχη, χτυπημένη κάτω ἀπὸ χεῖρ στιβαρὸν.

Μὰ τὸ ὠχρόσαρκον τὸ λουλουδάκι, λείει πιὸ πολλὰ.